

Bendruomeninis audėjas

Daugiau nei šimtas porų audėjų ir jų jauniklių gali dalytis milžinišku lizdu. Kiekviena šeima turi atskirą kambarėlį.

Nuostabūs lizdai

Dauguma paukščių rūšių suka lizdus, o juose saugo kiaušinius ir jauniklius. Lizdai yra tokie pat skirtingi, kaip ir patys paukščiai: jie gali būti susukti iš įvairiausių medžiagų ir įkurdinti įvairiausiose vietose.

Paukščiai kaip architektai

Kai kurie lizdai atrodo ypač trapūs. Iš tiesų jie yra neįtikėtinai stiprūs ir gali atlaikyti ne vieną negandą. Juos susukti dažnai užtrunka daug laiko. Kai kurių paukščių lizdai milžiniški, jais dalijasi daug porų ir jauniklių.

Patinai palapinukai iš šakelių suka įmantrius lizdus, o kad patrauktų patelių dėmesį, juos puošia ryškiai.

Didžioji chlamidera

Montesuminis gimnostinopsas

Oropendolos suka kabančius lizdus. Daugybė tokių lizdų gali kabėti ant to paties medžio.

Kaiminis audėjas

Kaiminio audėjo lizdai reikia apie 300 žolių stiebelių ir lapų atplaišų.

Šis urvinis paukštis lizdai sukti naudoja savo lipnius seiles!

Tunbergo erodramas

Baltieji gandrai

Tobula vieta

Maži paukščiai paprastai savo lizdus slepia krūmuose ir medžiuose. Didesni paukščiai dažnai suka didelius lizdus atvirose vietovėse. Jie šiuos lizdus gali naudoti metų metus.

Baltoji fėja

Šis jūrinis paukštis nesuka lizdo – kiaušinius deda ant plikos šakos!

Sakalai keleiviai išmoko sukti lizdus ant pastatų, o ne ant uolų.

Sakalas keleivis

Milžiniški gandrų lizdai gali sverti maždaug tiek, kiek ir arklis!

Liepsnelė

Liepsnelės mėgsta sukti lizdus neįprastose slaptavietėse, kuriose jų jaunikliai bus saugūs.

Atlantinė audronaša

Šis jūrinis paukštis lizdą suka giliame urve ir jį aplanko tik naktį.

Kablį primenantis snapas leidžia pesliui ištraukti sraiges iš kiautų.

Bendruomeninis liaunasnapis peslys

Kas valgiaraštyje?

Dauguma paukščių yra visaėdžiai, t. y. minta ir gyvūnais, ir augalais. Maistas suteikia jėgų gyventi ir, svarbiausia, energijos skristi, bėgti arba plaukti. Maisto paukščiai randa daugybe skirtingų būdų.

Ieškodami **kirmėlių** geniai snapu kapoja medžių kamienus.

Didysis margasis genys

Rusvapetis suopis

Puiki rega padeda šiam suopiui **surasti grobį**, o aštrūs nagai – jį sugriebti.

Maisto paieška

Maisto paieškoms paukščiai pasitelkia regą. Kai kuriems ieškoti maisto sekasi – vaisių ar vabzdžių jie randa aplinkui. Kiti priversti prasimaitinimo šaltinio ieškoti ir skersai, ir išilgai.

Didysis dančiasnapis

Jį dantis panašus maži išsikišimai ant snapo krašto padeda dančiasnapiui **sugriebti slidžias žuvis.**

Svilikas

BESIMAITINANTYS SEKLOMIS

Dauguma sėklomis mintančių paukščių, tokių kaip kikiliai, turi kūgio formos snapą, padedantį jas sutraiškyti.

Taiginė margoji musinukė

VABZDŽIAĖDŽIAI

Vabzdžiaėdžiai, tokie kaip tironinių ir musinukinių šeimų paukščiai, turi grakštų snapą ir lesa vien tik vabzdžius.

Kardasnapis kolibris

GERIANTYS NEKTARĄ

Kolibriai garsėja ilgu snapu, kurį įbedę į gėlių žiedus geria saldų nektarą.

Paukštvanagis

Paukščių snapo forma priklauso nuo mitybos įpročių. Snapas yra lengvas ir labai svarbus ieškant tinkamo maisto.

PLĖŠRŪNAI

Vanagai ir kiti medžiotojai turi stiprų lenktą snapą, kuriuo gali plėšyti grobį.

Mažasis baltasis garnys

ŽUVŲ GAUDYTOJAI

Žuvis gaudantys paukščiai, pavyzdžiui, garniai, paprastai turi ilgą durtuvo pavidalo snapą, kuriuo patogiu persmeigti arba sugriebti žuvį.

Didžioji kuolinga

ZONDUOTOJAI

Zonduotojai, tokie kaip kuolingos, snapu tarsi zonu ieško bestuburių pakrančių purve.

Pilkoji papūga

VAISIŲ VALGYTOJAI

Papūgos turi storą, lenktą ir aštrų snapą – jis puikiai tinka vaisiams nuo medžių nuskinti.

Klumpiasnapis

KITOS RŪŠYS

Kai kurių paukščių snapas ypač savitas. Pavyzdžiui, klumpiasnapis juo sugriebia dideles upių žuvis.

Nepaprastos kelionės

Vien tai, kad paukščiai gali skraidyti, yra fantastiška, bet **kai kurie jų dar ir išsiruošia į nepaprastas keliones arba migruodami gali apkelti** pusę pasaulio. Šios kelionės dar labiau stebina turint omenyje, kokie lengvi yra paukščiai ir kaip kai kurios jų rūšys maitinasi keliaudamos. Įspūdinga ištvermė!

Gegutė

Prieš grįždami į Afriką, gegučių patinai poravimosi vietose Europoje gali praleisti vos kelias savaites.

Sibirinė mėlyngurklė

Migruodama ši drovi mėlyngurklė gali aplankyti sodus.

Laplandinis gričiukas

Šis balų paukštis be sustojimo gali skristi iki devynių dienų!

Kodėl paukščiai migruoja?

Paukščiai migruoja, kad išvengtų **blogo oro ir maisto trūkumo**, t. y. pasekmių, kurios į jų poravimosi teritorijas ateina kartu su žiema. Ištisos populiacijos išskrenda į šiltesnius kraštus, kur pakankamai maisto.

Pasiruošimas keliauti

Kad pasiruoštų migracijai, **paukščiai pasikeičia fiziškai**. Širdis ir sparnus judinantys raumenys padidėja ir sustiprėja. Jie taip pat priauga svorio – šie riebalai bus naudojami kaip kuras skrendant.

Geltonasis krūminukas migruoja per **Meksikos įlanką** į Pietų Ameriką.

Geltonasis krūminukas

Vengdami plėšrūnų daug mažų paukščių **keliauja naktį**. Be to, tokiu metu vėsiau ir paprastai būna ne taip vėjuota.

Didžioji audronaša

Šio jūrinio paukščio migracijos kelias eina **dideliu ratu** aplink Atlanto vandenyną.

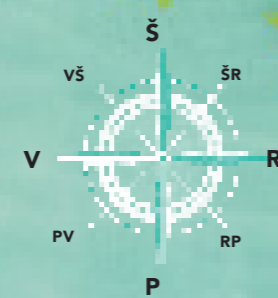
RAKTAS

- Gegutė —
- Sibirinė mėlyngurklė —
- Laplandinis gričiukas —
- Geltonasis krūminukas —
- Didžioji audronaša —

Europa

Azija

Afrika

Australija

Šiaurės Amerika

Pietų Amerika

Navigacija

Vos išsiritę paukščiai žino, kur ir kada keliauti. Jie naviguoja atsižvelgdami į Saulės padėtį, Mėnulį ir žvaigždes, taip pat į orientyrus, tokius kaip upės ir kalnai.